

Raadsvoorstel

Opsteller

Driel, Martijn van

Vergadering van

23 september 2025

Kenmerk

Z/25/089763 / D/25/198879

Portefeuillehouder

Jelmer Vierstra

Portefeuille

Financiën

Onderwerp

Begroting 2026-2029 Woerden

Samenvatting

De Programmabegroting 2026 inclusief de Meerjarenraming 2027-2029 voor de gemeente Woerden is opgesteld. Deze begroting bouwt voort op de Kadernota 2026. In de begroting staan de geraamde baten en lasten voor de jaren 2026-2029 en de afgesproken resultaten tussen raad en college. In deze Begroting laat het jaar 2026 en 2027 een sluitend saldo zien. Voor de jaren 2028 en verder is het begrotingssaldo niet sluitend, zoals ook al in de kadernota aangekondigd.

De raad wordt voorgesteld de Begroting 2026 vast te stellen.

Gevraagd besluit

1. De Programmabegroting 2026, inclusief de mutaties in de reserves, vast te stellen;
2. De investeringsbudgetten uit de jaarschijf 2026 van de investeringsplanning vast te stellen;
3. De meerjarenraming 2027-2029 te aanvaarden als leidraad voor het te voeren beleid in de jaren 2027, 2028 en 2029.
4. In te stemmen met het laten vervallen van de paragraaf 'De inwoner centraal' in de Programmabegroting.
5. Een bestemmingsreserve 'Zwembaden' in te stellen.

Inleiding

Wij bieden u de Programmabegroting 2026-2029 aan.

In deze Begroting laat het jaar 2026 en 2027 een sluitend saldo zien. Voor de jaren 2028 en 2029 is het begrotingssaldo niet sluitend.

Met het vaststellen van de Programmabegroting wordt het college voor het begrotingsjaar 2026 geautoriseerd voor de lasten en baten uit de Programmabegroting en het doen van investeringen voor het begrotingsjaar 2026.

Participatieproces

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2026-2029 is uitgegaan van de door de raad vastgelegde uitgangspunten. Er is geen sprake van participatie met inwoners over dit onderwerp.

Wat willen we bereiken

De doelen die in 2026 worden gerealiseerd hebben hun effect op de inwoners en bedrijven van Woerden. De Programmabegroting moet leiden tot een duurzame en gezonde financiële positie.

Wat gaan we daarvoor doen

De inspanningen die leiden tot de resultaten zijn opgenomen in de verschillende programma's.

Argumenten

1. De Programmabegroting 2026, inclusief de mutaties in de reserves, vast te stellen;

1.1 De begroting moet worden vastgesteld om het college te autoriseren tot het doen van uitgaven zodat de beoogde resultaten kunnen worden gerealiseerd en de effecten kunnen worden behaald.

De Programmabegroting 2026 is een nadere uitwerking van hetgeen in de Kadernota al is vastgesteld. Naast de beleidskeuzes die in de Kadernota gemaakt zijn, zijn de effecten van de Meicirculaire 2025 opgenomen en zijn de financieel technische doorrekeningen gemaakt. Dit betreft onder meer de indexaties zoals opgenomen in de Kadernota, aanpassingen in de rentelasten en rentebaten en de bijstelling van de kapitaallasten op basis van het vooruitschuiven van investeringen om de investeringsboeggolf te verkleinen.

1.2 Na vaststelling van de Kadernota zijn de technische doorrekeningen van de begroting gemaakt. Hierbij is gebleken dat er een aantal grote meevallers ontstonden, met name door vrijvallende rentelasten. In aanvulling op de Kadernota stelt het college via deze begroting dan ook een aantal aanvullende zaken voor:

1. Toch niet inzetten van het surplus in de Algemene Reserve ter dekking van structurele kosten (€ 1,4 miljoen in 2026 en € 1,25 miljoen in 2027)
2. Een storting in een nieuw te vormen bestemmingsreserve voor nieuwbouw/renovatie zwembad/zwembaden (€ 0,4 miljoen in 2026 en € 1,5 miljoen in 2027)
3. Schrapen taakstelling bedrijfsvoering voor 2026 i.v.m. de organisatieverandering die al veel capaciteit vergt (€ 150.000 in 2026).
4. Uitvoeringsbudget organisatieverandering (€ 125.000 structureel)
5. Aanpassing formatiebudget (€ 275.000 structureel).
6. Budget voor biodiversiteit (€ 45.000 structureel)
7. Budget voor netcongestie (€ 75.000 structureel)
8. Budget voor weerbare samenleving (€ 75.000 structureel)
9. Budget voor onderhoud maatschappelijk vastgoed (€ 150.000 structureel).

2. De investeringsbudgetten uit de jaarschijf 2026 van de investeringsplanning vast te stellen

De investeringsplanning moet worden vastgesteld om de investeringen in het jaar 2026 te kunnen uitvoeren. De investeringsplanning is opgenomen in Hoofdstuk 7 van de Financiële Begroting. Het totaal bedrag aan investeringen bedraagt € 24,2 miljoen. De verwachting is dat 50% van dit bedrag (€ 12,1 miljoen) ook in 2026 uitgegeven wordt en 50% in 2027 uitgegeven wordt.

In de Kadernota is een investeringsplafond afgesproken van € 23 miljoen. Conform de Kadernota ligt het investeringsniveau voor 2025 hier nog iets boven, maar dit wordt gecompenseerd in latere jaren.

In deze investeringen zijn de kosten geïndexeerd ten opzichte van de meerjareninvesteringsplanning in de Begroting 2025. Zoals aangegeven in de investeringsplanning, is een aantal investeringsvoorstellen al wel financieel opgenomen, maar wordt er eerst een afzonderlijk voorstel naar de raad gebracht alvorens deze investering daadwerkelijk gedaan kan worden.

Vanuit de investeringskredieten die in 2025 en eerder zijn verstrekt, verwachten wij nog circa € 28 miljoen door te schuiven naar 2026 en circa € 7 miljoen schuift door naar 2027. De begrote uitgaven aan investeringen in 2026 komen daarmee nu naar verwachting op circa € 40 miljoen.

3. De Meerjarenraming 2027-2029 te aanvaarden als leidraad voor het te voeren beleid in de jaren 2027, 2028 en 2029.

De Meerjarenraming 2027-2029 is de leidraad voor de opvolgende jaren. Formeel neemt u als raad nog geen besluit over deze jaren: dit volgt bij de begroting van het betreffende jaar. de meerjarenraming is dus alleen om het langjarige beeld te schetsen.

4. In te stemmen met het laten vervallen van de paragraaf 'De inwoner centraal' in de Programmabegroting.

De paragraaf 'De inwoner centraal' (voorheen 'gebiedsgericht werken') is de enige niet-verplichte paragraaf in de begroting en is (ongeveer rond 2015) op verzoek van de raad opgenomen. De raad wilde daarmee inzicht krijgen in de inspanningen van de gemeente om de inwoner meer te betrekken bij de gemeente en wat we doen om de interactie met de inwoner te versterken. In die tijd hadden we nog geen participatiekader en geen dienstverleningskader. Participatie en dienstverlening waren ook niet belegd in de organisatie. En gebiedsgericht werken stond in de kinderschoenen. Dit alles was destijds dus ook nauwelijks zichtbaar in de begroting. Omdat de raad dit wel heel belangrijk vond, is die paragraaf opgenomen om hier meer zicht op te krijgen en op te kunnen sturen.

Inmiddels is er een participatiekader en een dienstverleningskader en wordt gewerkt aan een kader voor gebiedsgericht werken. Dit is ook geborgd in de organisatie en krijgt straks een nog stevigere plek binnen domein Publiek. En sinds een aantal jaar krijgt dit ook vorm in de ambities en inspanningen in programma 1. Daar is het ook opgenomen in de doelenboom. De tekst die we normaliter dan bij paragraaf 8 zou staan, heeft dan ook voor een groot deel dezelfde strekking als de tekst bij programma 1. Om deze dubbeling te voorkomen is het voorstel om paragraaf 8 'De inwoner centraal' dan ook te laten vervallen.

5. Een bestemmingsreserve 'Zwembaden' in te stellen.

Er is nog geen definitieve keuze gemaakt over de toekomst genomen, maar al wel duidelijk is dat in elk scenario in elk geval aanzienlijke investeringen nodig zijn. Binnen het investeringsplafond is hiervoor vooralsnog geen ruimte. Omdat er wel een brede wens is om één of twee zwembaden te behouden is het voorstel om een bestemmingsreserve te vormen. Hiermee wordt alvast gespaard voor de toekomstige investeringen.

Kanttelingen, risico's en alternatieven

1. De risico's zijn beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De uitvoering van de maatregelen wordt gemonitord en hierover wordt via de reguliere P&C-cyclus over gerapporteerd.
2. De begroting laat in de jaren 2028 en verder een negatief saldo zien, doordat de bijdragen van het Rijk dan lager zijn dan in 2026 en 2027. De ervaring leert dat er waarschijnlijk nog wel aanvullende financiële middelen beschikbaar gesteld worden door het rijk.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

De begroting laat samengevat het volgende beeld zien:

Exploitatie	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	204.055	201.369	195.319	195.890
Lasten	203.155	199.058	195.392	194.768
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	901	2.311	-72	1.122
Onttrekkingen	989	1.071	1.240	1.328
Stortingen	1.870	3.370	2.170	2.670
Mutaties reserves	-881	-2.298	-930	-1.342
Gerealiseerd resultaat	20	12	-1.002	-220
+ = voordelig, - = nadelig				

Voor de beoordeling van de begroting en de financiële gezondheid kijkt de Provincie Utrecht als toezichthouder naar het structurele begrotingssaldo, dus zonder incidentele baten en lasten. In onderstaande tabel is vermeld wat het structurele saldo is. Het structurele begrotingssaldo van de gemeente Woerden is in alle begrotingsjaren sluitend.

Structurele saldi	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten	901	2.311	-72	1.122
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-882	-2.299	-930	-1.342
Begrotingssaldo (+ = voordelig, -/- = nadelig)	19	12	-1.002	-220
Af:				
Incidentele baten	-12.112	-11.111	-6.516	-5.551
Incidentele onttrekkingen reserves	-169	-251	-419	-506
Bij:				
Incidentele lasten	13.141	11.361	6.516	5.551
Incidentele toevoegingen reserves	1.870	3.370	2.170	2.670
Structureel saldo (+ = voordelig, -/- = nadelig)	2.749	3.380	749	1.943

Schuldquote

Voor de komende jaren is de verwachting dat de schuldquote iets lager uitkomt dan waar we in de Kadernota 2026 nog vanuit waren gegaan. Dit wordt verklaard doordat de geraamde baten hoger zijn dan waar we in de kadernota nog vanuit gingen en zijn de investeringsramingen weer bijgesteld.

Bedragen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Schuldquote Begroting 2023	161%	165%	181%	181%	
Schuldquote Begroting 2024	138%	150%	170%	180%	
Schuldquote Begroting 2024, inclusief investeringsplafond	120%	128%	143%	154%	
Schuldquote Kadernota 2025	108%	119%	124%	128%	130%
Schuldquote Begroting 2025	103%	116%	129%	132%	132%
Schuldquote Kadernota 2026		103%	114%	117%	117%
Schuldquote Begroting 2026		96%	103%	111%	114%

Communicatie

Persbericht en op de gemeentepagina in de krant.

De Begroting wordt online gepubliceerd via woerden.begrotingonline.nl

Vervolgproces

Na het vaststellen van de Begroting 2025-2028 vindt monitoring op de doelstellingen en de financiële voortgang plaats via de reguliere Planning & Controlcyclus.

Bevoegdheid raad

Artikel 189 van de Gemeentewet.

Bijlagen

- 1) Raadsbesluit D/25/198890
- 2) Programmabegroting 2026-2029 D/25/200412
- 3) Instellingsbesluit Bestemmingsreserve Zwembaden D/25/198893

De programmabegroting wordt online gepubliceerd via woerden.begrotingonline.nl